

GUIA D'APRENTATGE

BASES PER A LA INVESTIGACIÓ EN CIÈNCIES DE LA SALUT

1. FITXA DESCRIPTIVA

CODI D'ASSIGNATURA:

17677-2025 – Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut

TITULACIÓ:

Grau en Infermeria

ANY ACADÈMIC:

2026-2027

MATÈRIA:

Ciències de la Salut

CURS I SEMESTRE:

Primer Curs – Segon Semestre

TIPUS:

Formació Bàsica (FB)

GRUP:

Matí 1 / Matí 2 / Tarda

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

Classes: Català

Recursos i materials: Català, Castellà i Anglès

ODS:

2. PROFESSORAT

TITULAR DE L'ASSIGNATURA:

Dra. Cristina Morgado Toscano (cristina.morgado@sjd.edu.es)

PROFESSORAT:

Dra. Carmen Jerez Molina (carmen.jerez@sjd.edu.es)

Dra. Nathalia Silva Fontana Rosa (nathalia.rosa@sjd.edu.es)

Dr. Manuel Tomás Jimenez (manuel.tomas@sjd.edu.es)

3. PREREQUISITS

Aquesta assignatura no té prerequisits.

4. OBJECTIUS

Els objectius de l'assignatura *Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut* són introduir l'estudiant en el pensament científic i en el procés de generació de coneixement en l'àmbit de la salut. Es pretén que l'alumnat adquireixi les competències bàsiques per comprendre, analitzar i aplicar la informació científica disponible, així com per iniciar-se en la formulació de preguntes de recerca i en l'ús de metodologies adients per donar-hi resposta.

Actualment, ja no és suficient justificar la presa de decisions a partir de l'observació o de l'experiència; cal objectivar i mesurar l'eficàcia i la validesa de les intervencions i tractaments aplicats. Per això, aquesta assignatura capacita l'estudiant per identificar problemes susceptibles de ser investigats, cercar informació rellevant en fonts fiables, i aplicar els fonaments de l'estadística descriptiva i inferencial per interpretar dades. Es fa èmfasi en l'ús d'eines bibliogràfiques i estadístiques, i en la comprensió de la relació entre recerca i pràctica clínica. Així mateix, s'introdueixen els paradigmes qualitatiu, quantitatiu i mixt, així com les fases del mètode científic, per proporcionar una visió integrada de la recerca en ciències de la salut.

5. CRÈDITS

L'assignatura consta de **6 ECTS**.

Cada ECTS equival a 25 hores de dedicació de l'alumnat, la qual cosa implica una dedicació de **150 hores** (repartides en contingut **presencial, treball dirigit i treball autònom**) per poder aconseguir els coneixements necessaris de l'assignatura.

6. BLOCS TEMÀTICS I ORGANITZACIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments de la recerca basada en l'evidència

1.1. Infermeria i ciències de la salut basades en l'evidència

1.2. Mètode científic i etapes del procés de recerca

1.3. De la pràctica a la recerca: identificació de problemes i preguntes de recerca

2. Paradigmes de recerca qualitatiu, quantitatiu i mixt

3. Recerca i gestió d'informació científica

3.1. Bases de dades i fonts d'informació

3.2. Estratègies de cerca bibliogràfica

3.3. Estils de citació Bibliogràfica i Gestors de referències bibliogràfiques

3.4. Ús de la intel·ligència artificial en la cerca bibliogràfica

4. Estadística

4.1. Estadística descriptiva

4.1.1. Variables, escales, estadístics i paràmetres. Fiabilitat i validesa de les mesures

4.1.2. Bases de dades i eines estadístiques

4.1.3. Mesures de freqüència, tendència central i dispersió

4.1.4. Taules de contingència i percentatges creuats

4.1.5. Visualització i anàlisi gràfica de dades

4.2. Estadística inferencial

4.2.1. Probabilitat i distribucions

4.2.2. Contrast d'hipòtesis i tipus d'errors

4.2.3. Comparació de proporcions

4.2.4. Comparació de mitjanes

4.2.5. Correlació i regressió

4.3. Redacció de l'informe de resultats en recerca

5. Ètica en la recerca

5.1. Principis ètics i consentiment informat

5.2. Perspectiva de gènere i determinants socials de la salut en recerca

7. ENFOCAMENT METODOLÒGIC

L'assignatura es fonamenta en un model d'aprenentatge actiu i progressiu, amb especial èmfasi en l'aprenentatge basat en problemes, Aprenentatge basat en el pensament crític i el pensament visual. Aquest enfocament combina el treball autònom previ amb l'aplicació pràctica, la resolució de problemes i la reflexió crítica a l'aula.

La dedicació estimada de l'estudiant es distribueix de la manera següent:

- 35 % d'activitat presencial, centrada en sessions plenàries i seminaris pràctics.
- 40 % de treball autònom dirigit vinculat al pla de treball de l'assignatura i gestionat a través de la plataforma digital.
- 25 % de treball autònom no dirigit, destinat a l'estudi personal i a la consolidació dels continguts.

L'organització docent es concreta en:

- Sessions amb el grup classe: exposicions de continguts clau, demostracions i espais de discussió guiada.
- Seminaris per dedicar el temps presencial a la resolució d'activitats d'aplicació, el debat i la valoració crítica de casos o resultats de recerca.
- Treball autònom dirigit: inclou la lectura i anàlisi de documents, la cerca bibliogràfica, l'elaboració d'informes o resums, així com la realització d'exercicis pautats. Aquestes activitats s'organitzen mitjançant un pla de treball específic.
- Treball autònom no dirigit: contempla l'estudi personal dels continguts, la revisió dels materials docents, la pràctica amb eines digitals i la preparació d'activitats o proves d'avaluació.

Les activitats formatives inclouen: assistència a exposicions docents, lectura de textos i elaboració de materials (resums, infografies, mapes conceptuals), cerca d'informació bibliogràfica, resolució d'exercicis d'aplicació, estudi personal i activitats de seguiment amb correcció formativa (activitats individuals i grupals).

Aquest plantejament metodològic afavoreix el desenvolupament progressiu de les competències de recerca mitjançant l'autonomia, el pensament crític, la participació activa i la transferència dels continguts a situacions contextualitzades.

En aquesta assignatura es treballaran els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible

ODS 04. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

ODS05. Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes.

8. RESULTATS D'APRENTATGE

REFERITS A HABILITATS

- **RAS9.1** Utilitzar sistemes d'informació i comunicació per diagnosticar i dur a terme una atenció de qualitat, basada en l'evidència científica.
- **RAS10** Analitzar dades estadístiques de caràcter demogràfic, epidemiològic i clínic identificant factors relacionats amb els problemes de salut i d'atenció més prevalent.

9. AVALUACIÓ

L'avaluació d'aquesta assignatura consisteix en

- Activitats d'avaluació derivades dels seminaris i activitats a l'aula (lliurables i seguiment) (30% de la nota final)
- Treball/s dirigits Individuals i/o grupals (lliurables i seguiment) (25% de la nota final)
- Proba de coneixement final* (45% de la nota final)

Els criteris d'avaluació són:

- Els que s'estableixen al document de “**CRITERIS D'AVUACIÓ DE LES ASSIGNATURES DEL GRAU D'INFERMERIA DEL CAMPUS DOCENT DE SANT JOAN DE DÉU**” (Veure Aula Moodle de l'assignatura)
- La nota final de l'assignatura és la mitjana ponderada de les diferents activitats d'avaluació realitzades sempre que s'hagi obtingut una **qualificació mínima de 5/10 a la proba de coneixement final***
- *La proba de coneixement final* és la única activitat d'avaluació que es pot re-avaluar en el cas de suspendre-la

En el transcurs d'aquesta assignatura qualsevol índex de plagi o apropiació indeguda de textos o idees d'altres persones suposarà un suspens de l'assignatura i pot suposar també altres mesures disciplinàries. El plagi o la còpia de treball aliè es penalitzen a totes les universitats i, segons les Normes de Convivència de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, constitueixen faltes greus o molt greus.

10. REFERÈNCIES

REFERÈNCIES OBLIGATÒRIES

Metodologia i pràctica basada en l'evidència

- Argimón JM, Jiménez J. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019.
- Álvarez Teruel JD, Pérez Poch A. Metodología de investigación en ciencias de la salud. Barcelona: Elsevier; 2019.
- Grove SK, Gray JR, Burns N. Investigación en enfermería: desarrollo de la práctica enfermera basada en la evidencia. 6ª ed. Madrid: Elsevier; 2019.
- Greenhalgh T. How to Read a Paper: The Basics of Evidence-Based Medicine and Healthcare. 6th ed. Oxford: Wiley-Blackwell; 2019.

Estadística i anàlisi de dades

- Cobo E. Introducció a l'estadística per a la recerca en ciències de la salut. Barcelona: Elsevier Masson; 2011.
- Fowler J, Jarvis P, Chevannes M. Practical Statistics for Nursing and Health Care. 2nd ed. Oxford: Wiley-Blackwell; 2021.
- Harris M, Taylor G, Taylor S. Medical Statistics Made Easy. 4th ed. Oxford: Scion Publishing; 2020.
- Martín A, Luna del Castillo JD. Bioestadística para las ciencias de la salud. 5ª ed. Madrid: Norma-Capitel; 2004.

Cerca bibliogràfica

- Campos Asensio C. Cómo elaborar una estrategia de búsqueda bibliográfica. Enfermería Intensiva. 2018;29(4):182–6.
- Faus Gabandé F, Santainés Borredá E. Búsquedas bibliográficas en bases de datos: primeros pasos en investigación en ciencias de la salud. Barcelona: Elsevier; 2013. Accés UPC.

Jamovi i eines de suport

- Navarro DJ, Foxcroft DR. Learning Statistics with jamovi: A Tutorial for Beginners in Statistical Analysis. Cambridge: Open Book Publishers; 2025.
- Tamayo IM. Guía Rápida Jamovi. Granada: Universitat de Granada; 2022.

REFERÈNCIES RECOMANADES

- Heavey E. Statistics for Nursing: A Practical Approach. 3rd ed. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning; 2019.
- Martínez-González MA, Sánchez-Villegas A, Toledo EA, Faulín J. Bioestadística amigable. 4ª ed. Barcelona: Elsevier; 2020.
- Polit DF, Beck CT. Investigación en enfermería: fundamentos para el uso de la evidencia en la práctica de la enfermería. 9ª ed. Barcelona: Wolters Kluwer Health; 2018.
- Jiménez Villa J. Publicación científica biomédica: cómo escribir y publicar un artículo de investigación. 2ª ed. Ámsterdam; Barcelona: Elsevier; 2016. Accés UPC.
- Sentís J, Pardell H, Cobo E, Canela J. Bioestadística. 3ª ed. Barcelona: Elsevier Masson; 2003.